

A NÉPSZÖVETSÉGI EGYEZMÉNY

PACTE DE LA SOCIÉTÉ
≡ DES NATIONS ≡

FORDITÓTTA ÉS BEVEZETÉSSSEL ELLÁTTA

DR. PÉCSI ALBERT
FŐISKOLAI TANÁR

SZEGED
BARTOS LIPÓT KIADÁSA
1919.

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
Közgazdasági és
Tudományi Kar
Könyvtára
sz.: 12694
szám.

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
Jog- és Közigazgatástudományi Kar Könyvtára

Letl. napló: 1935 Lsz.: _____

1936. X. 31. csoport: _____ szám: _____

BEVEZETÉS.

Az emberiség jövőjéről sorsát van hivatva irányítani az a Párisban készült néhány oldalnyi írás, amelynek magyar fordítását az alábbiakban adjuk az olvasó kezébe. Bár véleményünk szerint szükséges volna, magyarázó megjegyzésekkel nem kísérjük a szöveget, egyrészt hogy a külföldtől oly hosszú időn át elzárt magyar közönség mielőbb hozzájusson egy világpolitikai jelentőségű pozitív tény ismeretéhez, másrészt pedig azt sem tudjuk, meddig mehetünk el a magyarázat szabadságában. Néhány ténnyt azonban talán szabad lesz itt megemlítenünk.

Aki némi figyelmét szentel az egyezmény olvasásának, könnyen észre fogja venni, hogy a Népszövetség hatalmi főszerve — ellentétben minden eddigi szokással — nem a közgyűlés, hanem a tanács. A tanácsban pedig túlnyomó szerepe van az öt szövetséges és társult nagyhatalomnak (les Principales Puissances alliées et associées): Amerika, Anglia, Franciaország, Japán és Olaszország. Ez az öt nagyhatalom mintegy gyámságot gyakorol a többi

államok felett. Igaz, hogy a közgyűlésen mindegyiknek csak egy szavazata van és egyikük sem kívánja, hogy a vezető hatalmaknak ne legyen több befolyásuk, mint Hedzsásznak, Libériának vagy Panamának. Az aránytalanság így is megvan: Kína 400, Lengyelország 25, Belgium 7 millió művelt lakosának ugyanannyi szavazata van, mint Panama $\frac{1}{8}$ milliónyi kevert vérű, vagy Libéria 1 milliónyi néger lakosságának. Azután Angliának öt gyarmata szerepel a közgyűlési tagok között; nem tudjuk, ugyanolyan jogokkal-e, mint az egészen független államok? Talán még ezeknél is nagyobb hiányai az egyezménynek azok a tág értelmezést engedő félintézkedések, amelyek a háború megelőzésére vonatkoznak. Általában az egész műnek sem alakja, sem terjedelme, sem kidolgozása nem felel meg annak a világra szóló hivatásnak, amelynek betöltésére van hivatva. Szerencsére a legnagyobb hibát sikerült benne elkerülni: az egész egyezmény nem valami rideg, megkövesedett alkotmány, hanem egyes rendelkezései tág teret nyújtanak a jövőben szükségessé válható módosításoknak.

A zord jelennel szemben mi csak ezekben az eljövendő változásokban reménykedhetünk. A Szövetségről sok tekintetben különbözők lehetnek a vélemények, de egyet minden józanul gondolkodó főnek be kell ismernie: jobb benne lenni, mint rajta kívül állni. Igyekeznünk kell a valósághoz alkalmazkodni és a népek társaságában békésen elhelyezkedni. A kalandos idegen politika következményeiről talán

elég kemény leckét kaptunk ahhoz, hogy visszatérjünk az egykor híres eredeti magyar éleslátáshoz. Csak a tények alapos megállapítása, a következmények levonása és komoly belátása segítheti az országot a boldoguláshoz, amitől az elvesztett háború és a nyomában járó belső összeomlás oly messze sodorta.

A fordító.

Jegyzet. Hogy az elmaradt magyarázatokat némileg pótoljuk és az egyhangú szöveg olvasását megkönnyítsük, *a fontosabb részeket dült betűkkel, a Magyarországot közelebbről érdeklő részeket* (jelenlegi határok fentartása, módosítások lehetősége) pedig **kövér betűkkel** nyomattuk.

A magas szerződő felek, tekintettel arra, hogy a nemzetek együttműködésének fejlesztése és a béke, meg a közbiztonság garantálása céljából szükséges elfogadni bizonyos kötelezettségeket a háború kizárására, a nagy nyilvánosság előtt fentartani az igazságon és tisztességen alapuló nemzetközi érintkezést, szigorúan alkalmazkodni a nemzetközi jog szabályaihoz, amelyek ezentúl a kormányok cselekedeteit tényleg irányítani fogják, uralomra juttatni az igazságot és érvényt szerezni a szervezett népek kölcsönös érintkezését szabályozó szerződéses kötelezettségeknek, — elfogadják a jelen egyezményt, amely megalapítja a Nemzetek Szövetségét.

1:

A Népszövetség eredeti tagjai a békeszerződést aláíró államok, amelyek a függelékben fel vannak sorolva, valamint a függelékben ugyancsak megnevezett azon államok, amelyek a jelen egyezményhez minden fentartás nélkül hozzájárulnak oly módon, hogy az egyezmény érvénybe lépésétől számított két hónapon belül nyilatkozatot tesznek a titkárság előtt, amiről a Szövetség többi tagjai értesítést kapnak.

Minden állam, dominium, vagy gyarmat, amely szabadon kormányozza magát és amely nincs megjelölve a függelékben, tagja lehet a Szövetségnek, ha a közgyűlés kétharmada megszavazza a felvételét, feltéve, hogy tényleges kezességet nyújt abbéli őszinte szándékáról, hogy betartja nemzetközi kötelezettségeit, és katonai meg tengerészeti haderejét és felszerelését illetőleg elfogadja a Szövetség megállapításait.

A Szövetségnek bármely tagja két évvel való előzetes bejelentés után *kiléphet a Szövetségből*, ha teljesítette nemzetközi kötelezettségeit, beleértve a jelen egyezményben vállaltakat.

2.

A Szövetség szervei, amint azt a jelen egyezmény meghatározza, a *közgyűlés és a tanács*. Mindkettőnek egy állandó titkárság áll rendelkezésére.

3.

A közgyűlés a Szövetség tagjainak képviselőiből áll.

A közgyűlés meghatározott időközökben ül össze és ha a körülmények úgy kívánják, bármely más időpontban a Szövetség székhelyén vagy más kijelölendő helyen.

A közgyűlés minden olyan kérdéssel foglalkozik, amely a Szövetség működési körébe tartozik vagy a világbékére vonatkozik.

A Szövetség bármely tagjának legfeljebb három képviselője és csak egy szavazata lehet a közgyűlésen.

4.

A tanács a szövetséges és társult nagyhatalmak képviselőiből és a Szövetség másik négy tagjának képviselőiből áll. A Szövetségnek ezt a négy tagját a közgyűlés szabadon jelöli ki tetszés szerinti időtartamra. Az első közgyűlési választásig Belgium, Brazília, Spanyolország és Görögország képviselői lesznek a tanács tagjai.

A közgyűlés többségének jóváhagyásával *a tanács beválaszthatja önmagába a Szövetségnek más tagjait is*, amelyek ezentúl állandóan képviselve lesznek a tanácsban. Ugyancsak a közgyűlés jóváhagyásával *felemelheti a Szövetség*

ama tagjainak számát, amelyeket a közgyűlés küldhet a tanácsba.

A tanács akkor ül össze, amikor a körülmények azt szükségessé teszik, de legalább egyszer évente a Szövetség székhelyén, vagy bármely más kijelölendő helyen.

A tanács minden olyan kérdéssel foglalkozik, amely a Szövetség működési körébe tartozik vagy a világbékére vonatkozik.

A Szövetség mindegyik tagja, amelynek a tanácsban nincs képviselete, meghívatik az olyan ülésekre, amelyeken az őt különösen érdeklő ügyeket tárgyalják.

A Szövetségnek a tanácsban képviselt mindegyik tagja csak egy szavazattal rendelkezik és csak egy képviselője van.

5.

Ugy a közgyűlés, mint a tanács az ülésen képviselt szövetségi tagok egyhangú nyilatkozata alapján hozza meg határozatait, ha csak a jelen okmány vagy a jelen szerződés záradékai kifejezetten máskép nem rendelkeznek.

Minden alaki kérdést, amely a közgyűlés vagy tanács ülésein felmerül, beleértve a különös kérdések vizsgálatára kiküldött bizottságok kijelölését, a közgyűlés vagy a tanács intéz el és az ülésen képviselt szövetségi tagok szótöbbségével határoz el.

Ugy a közgyűlésnek, mint a tanácsnak első ülését az Amerikai Egyesült Államok elnöke hívja össze.

6.

Az állandó titkárság a Szövetség székhelyén tartózkodik. Magában foglalja a főtitkárt, a titkárokat és a szükséges személyzetet.

Az első főtitkár a függelékben meg van nevezve. *A további főtitkárokat a tanács nevezi ki a közgyűlés többségének jóváhagyásával.*

A titkárokat és a titkárság személyzetét a főtitkár nevezi ki a *tanács* jóváhagyásával.

A Szövetség főtitkára egyuttal a közgyűlésnek és a tanácsnak is főtitkára.

A titkárság költségeit a Szövetség tagjai viselik ugyanabban az arányban, mint ahogy az Egyetemes Posta-Egyesület irodájában.

7.

A Szövetség székhelye Genève.

A tanács a székhelyet bármikor máshová teheti át.

A Szövetség összes tagsági és hivatali állásait, beleértve a titkárságot, egyformán érhetik el férfiak és nők.

A Szövetség tagjainak képviselői és közegeik működésük gyakorlásában a diplomáciai kiváltságokat és sérthetlenséget élvezik.

A Szövetségnek, hivatalainak vagy üléseinek használatában levő épületek és telkek sérthetetlenek.

8.

A Szövetség tagjai elismerik, hogy *a béke fenntartása megköveteli a nemzeti fegyverkezés leszorítását* arra a minimumra, amely elegendő a nemzeti közbiztonságra és ama nemzetközi kötelezettségek végrehajtására, amelyeket valamely együttműködés tesz szükségessé.

A tanács, számot vetve mindegyik állam földrajzi helyzetével és sajátos körülményeivel, elkészíti e leszállítás tervét, a különböző kormányok vizsgálatait és határozatait tekintve véve.

E tervek legalább tíz évenként újabb vizsgálatnak és szükség esetén változtatásoknak vetendők alá.

Miután a különböző kormányok elfogadták, a fegyverkezéseknek így megállapított határa nem léphető át a *tanács* beleegyezése nélkül.

Tekintve, hogy a hadianyagoknak és municiónak magánúton való előállítására nagy nehézségeket támaszt, a Szövetség tagjai megbízzák a *tanácsot*, jelölje meg azokat az intézkedéseket, amelyek ennek káros következményeit elhárítják, számot vetve a Szövetség ama tagjainak szükségleteivel, amelyek a biztonságukhoz szükséges municiót és hadianyagot nem tudják gyártani.

A *Szövetség tagjai* kötelezik magukat, hogy a *legőszintebben és legteljesebben értesítik egymást fegyverkezésük mértékéről*, katonai és tengerészeti programjukról és a háború céljaira használható iparuk állásáról.

9.

Állandó bizottság fog alakulni, amelynek hívatása lesz a tanácsnak véleményt adni az 1. és 8. cikk rendelkezéseinek végrehajtásáról, általában a katonai és tengerészeti kérdésekről.

10.

A *Szövetség tagjai* kötelezik magukat, hogy **tiszteletben tartják és minden külső támadással szemben fentartják a Szövetség összes tagjainak jelenlegi politikai függetlenségét és területi épségét**. Támadás, fenyegetés, vagy támadási veszedelem esetén a *tanács* megjelöli azokat a módokat, amelyekkel e kötelezettség végrehajtása biztosítható.

11.

Kifejezetten kinyilvánítjuk, hogy *minden háború vagy háborús fenyegetés, amely a Szövetség tagjainak egyikét*

érinti, az egész Szövetséget érdekli és ez köteles alkalmas intézkedéseket tenni a nemzetek békéjének hathatós védelmére. Ily esetben a főtitkár haladéktalanul összehívja a tanácsot a Szövetség bármely tagjának kérelmére.

Kinyilvánítjuk azonkívül, hogy a Szövetség minden tagjának joga van barátságosan felhívni a közgyűlés vagy a tanács figyelmét minden olyan természetű körülményre, amely a nemzetközi viszonyokat érintheti és amely következképpen a békének vagy a béke alapjának: a nemzetek egyetértésének megzavarásával fenyeget.

12.

A Szövetség összes tagjai megegyeznek abban, hogy ha olyan nézeteltérés mutatkozik köztük, amely szakításra vezethet, azt vagy választott bírósági eljárásnak, vagy a tanács döntésének vetik alá. Megegyeznek abban is, hogy semmi esetre sem folyamodnak a háborúhoz a választott bírósági határozat vagy a tanácsi jelentés után következő három hónapos határidő letelte előtt.

A jelen cikkben meghatározott összes esetekben a választott bírák határozata megfelelő időtartamon belül hozandó meg, a tanács jelentése pedig az ügy felvételének napjától számított hat hónapon belül.

13.

A Szövetség tagjai megegyeznek abban, hogy ha véleményük szerint választott bíróság útján megoldható nézeteltérés merül fel köztük és ez az eltérés diplomáciai úton kielégítőleg el nem intézhető, a kérdést teljes egészében választott bíróságnak vetik alá.

Választott bíróság útján megoldható kérdésnek nyilvánítjuk a többi közt valamely szerződés magyarázatára, a

nemzetközi jog bármely pontjára, vagy bármely oly tényre vonatkozó nézeteltéréseket, amely valamely nemzetközi kötelezettség megszakítását vonná maga után, továbbá az ilyen szakításból következő jóvátétel terjedelmére és természetére vonatkozó nézeteltéréseket.

A választott bírósági ítélőszéket a felek jelölik ki, vagy régebbi egyezségek határozzák meg.

A Szövetség tagjai kötelezik magukat, hogy a hozott határozatokat jóindulattal végrehajtják és nem folyamodnak a háborúhoz a Szövetségnek egyik olyan tagja ellen sem, amely a határozatokhoz alkalmazkodik. Ha a határozat végrehajthatlan marad, a *tanács* előterjesztést tesz azokról az esz-
közökről, amelyek hatásosságukat biztosítsák.

14.

A *tanács* megbízást kap arra, hogy készítse el a nemzetközi bíraskodás ítélőszékének tervét és terjessze azt a Szövetség tagjai elé. Ez az ítélőszék foglalkozni fog mindama nemzetközi természetű nézeteltérésekkel, amelyeket a felek eléje terjesztenek. Tanácsadó véleményt is fog adni mindazon nézeteltérésekről vagy kérdésekről, amelyről a tanács vagy a közgyűlés megkérdezi.

15.

Ha a Szövetség tagjai között olyan viszály merül fel, amely szakítást vonhat maga után és ha ezt a viszályt nem vetették alá a 13. cikkben körülírt választott bírósági eljárásnak, erre az esetre a Szövetség tagjai megegyeznek abban, hogy az ügyet a *tanács* elé viszik. E célra elegendő, ha egyikük értesíti az ügyről a főtitkárt, aki megtesz minden szükséges intézkedést az ügynek alapos megvizsgálása érdekében.

A felek kötelesek a legrövidebb időn belül közölni a főtitkárral az ügy ismertetését az összes odatartozó tényekkel és igazoló okmányokkal együtt. A tanács elrendelheti ezeknek azonnali közzétételét.

A tanács igyekszik a vizsály elintézését biztosítani. Ha ez sikerült, akkor abban a mértékben, amint jónak látja, közzéteszi a tényekre, magyarázatokra és határidőkre vonatkozó ismertetését az elintézésnek.

Ha a vizsály nem volt elintézhető, jelentést szerkeszt és ad ki, amit akár egyhangúlag, akár szótöbbséggel szavazott meg. Ebben ismerteti a vizsály körülményeit és azokat a megoldásokat, amelyeket mint legigazságosabbakat és legalkalmasabbakat ajánl.

A Szövetségnek a tanácsban képviselt mindegyik tagja hasonlóképen közzé teheti a maga ismertetését a vizsály tényeiről és a saját következtetéseit.

Ha a tanács jelentése egyhangúlag elfogadtatott, — a felek képviselőinek szavazata nem számít, — arra az esetre a Szövetség tagjai kötelezik magukat, hogy nem folyamodnak a háborúhoz egyik olyan félle szemben sem, amely a jelentés eredményeihez alkalmazkodik.

Arra az esetre, ha a tanácsnak nem sikerül egyhangúlag elfogadott jelentést kiadnia, — a vizsálykodó feleket nem számítva, — a Szövetség tagjai fentartják abbéli jogukat, hogy úgy cselekedjenek, amint azt szükségesnek látják a jog és igazság fentartására.

Ha a felek egyike azt állítja és a tanács is elismeri, hogy a vizsály olyan kérdésre vonatkozik, amelyet a nemzetközi jog a fél kizárólagos illetékességének tart fenn, akkor a tanács ezt jelentésében megemlíti, de nem ajánl semmiféle megoldást.

A tanács a jelen cikkben említett összes esetekben a közgyűlés elé viheti az ügyet. A közgyűlés köteles vele foglalkozni a felek egyikének megkeresésére; ez a meg-

keresés tizenöt napon belül adandó be, attól az időponttól számítva, amikor az ügy a tanács elé került.

A közgyűléshez utalt összes ügyekben a jelen és a 12. cikknek összes rendelkezései, amelyek a tanács működésére és hatalmi körére vonatkoznak, ugyanúgy alkalmazandók a közgyűlés működésére és hatalmi körére. Magától érthető, hogy *a közgyűlés határozata*, amelyet a tanácsban képviselt szövetségi tagok képviselőinek jóváhagyásával és — a felek képviselőinek kizárásával — *a többi szövetségi tagok szótöbbségével* hozott, *ugyanolyan érvényű, mint a tanácsnak* — a felek kizárásával — *egyhangúlag hozott határozatai*.

16.

Ha a Szövetség valamely tagja a 12., 13. vagy 15. cikkben vállalt kötelezettségek ellenére háborút kezd, ezzel ipso facto úgy tekintik, mint aki a Szövetség összes többi tagjai ellen is háborús cselekedetet követett el. Ezek kötelezik magukat, hogy azonnal megszakítanak vele minden kereskedelmi és pénzügyi összeköttetést, eltiltják alattvalóikat a szerződészegő állam alattvalóival való minden összeköttetéstől és megszüntetnek minden pénzügyi, kereskedelmi és személyes összeköttetést ez államnak és az összes többi államoknak alattvalói között, akár tagjai ezek a Szövetségnek, akár nem.

Ez esetben a *tanácsnak* kötelessége, hogy az érdekelt kormányoknak előterjesztést tegyen azokról a *katonai és tengerészeti haderőkről*, amelyekkel a *Szövetség tagjai* hozzájárulnak a szövetségi kötelezettségeknek tiszteletben tartására *hivatott haderőkhöz*.

A Szövetség tagjai megegyeznek azonkívül abban, hogy kölcsönös támogatást nyújtanak egymásnak olyan gazdasági és pénzügyi intézkedések alkalmazásában, amelyek a jelen cikk értelmében előálló veszteségeket és nehézségeket a minimumra szorítják le. Ugyancsak kölcsönös támogatást

nyujtanak egymásnak a szerződészegő államnak akármelyikük ellen irányuló különös intézkedésével szemben. Megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy megkönnyítsék a Szövetség mindama tagjának haderőik átküldését az ő területükön, amelyek résztvesznek a szövetségi kötelezettségek tiszteletben tartására irányuló közös akcióban.

A Szövetségből minden olyan tag kizárható, amely az egyezményből folyó kötelezettségek valamelyikének áthágásában bűnössé válik. A kizárást a tanácsban képviselt összes többi szövetségi tagok szavazata mondja ki.

17.

Abban az esetben, ha olyan két állam közt merül fel viszály, amelyek közül csak egyik, vagy egyik sem tagja a Szövetségnek, a Szövetséghez nem tartozó állam vagy államok felhivatnak, hogy vessék magukat alá ama kötelezettségeknek, amelyek a tagokra vonatkoznak a viszály elintézésében, a *tanács* szerint igazságosnak ítélt feltételek alatt. Ha ezt a felhívást elfogadják, a 12—16. cikkek érvényesek, a *tanács* részéről szükségesnek ítélt módosítások fentartásával.

A felhívás elküldésével egyidejűleg a *tanács* vizsgálatot indít a viszály ügyében és olyan intézkedést indítványoz, amelyet az illető esetben legjobbnak és leghatásosabbnak lát.

Ha a meghívott állam, visszautasítva a szövetségi tagsági kötelezettségek elfogadását a viszály elintézése ügyében, háborút indít az egyik szövetségi tag ellen, akkor a 16. cikk rendelkezései alkalmazandók reája.

Ha mind a két meghívott fél visszautasítja a szövetségi tagsági kötelezettségek elfogadását a viszály elintézése ügyében, akkor a *tanács* minden intézkedést megtehet és minden olyan előterjesztéssel élhet, amely alkalmas az ellenségeskedések megelőzésére és a konfliktus megoldására.

18.

Minden nemzetközi szerződést vagy kötelezettséget (engagement), amelyet a jövőben a Szövetség valamely tagja kötni fog, a *titkárság* lajstromozni és a lehető leggyorsabban közzétenni tartozik. *A lajstromozás előtt e nemzetközi szerződések és kötelezettségek egyike sem lesz kötelező.*

19.

A közgyűlés időről-időre felhívhatja a Szövetség tagjait, hogy vegyék újabb vizsgálat alá az alkalmazhatatlanná vált szerződéseket, valamint azokat a nemzetközi helyzeteket, amelyeknek fentartása a világbékét veszélyezteti.

20.

A Szövetség tagjai elismerik, mindegyik abban, ami őt illeti, hogy *a jelen egyezmény érvénytelenít minden kötelezettséget vagy megegyezést, amelyek inter se összeférhetetlenek a jelen egyezménnyel és kötelezik magukat, hogy a jövőben ilyeneket nem kötnek.*

Ha a Szövetségbe való belépése előtt valamelyik tag az egyezmény tartalmával összeférhetetlen, kötelezettségeket vállalt, köteles azonnal intézkedni, hogy e kötelezettségektől szabaduljon.

21.

Az olyan nemzetközi kötelezettségeket, mint a választott, bírósági szerződéseket és a helyi egyezségeket, mint a *Monroe-elv*, amelyek a béke fentartását biztosítják, *nem tekintjük összeférhetetleneknek a jelen egyezmény-egyik intézkedésével sem.*

22.

A következő elvek azokra a gyarmatokra és területekre érvényesek, amelyek a háború folyamánként kikerültek azon államok uralma alól, amelyek azelőtt kormányozták őket és amelyeket az önkormányzatra a modern világnak különösen nehéz körülményei között még képtelen népek laknak. E népek jóléte és fejlődése a civilizációnak szent küldetése és helyén való, hogy bele foglaljuk a jelen egyezménybe e küldetés betöltésének kezességeit.

Ez elv gyakorlati megvalósításának legjobb módszere, ha e népek gyámságát fejlett nemzetekre bizzuk, amelyek segédforrásaik, tapasztalataik és földrajzi helyzetük értelmében leginkább vállalhatják e felelősséget és hajlandók is azt elfogadni. Ezt a gyámkodást megbízotti minőségben és a Szövetség nevében gyakorolnák.

A megbízás természete különböző lesz a nép fejlettségi foka, a terület földrajzi helyzete, gazdasági viszonyai és az összes többi hasonló körülmények szerint.

Egyes tartományok, amelyek egykor a Török birodalomhoz tartoztak, oly fejlettségi fokot értek el, hogy független nemzeti mivoltuk egyelőre elismerhető, azzal a feltétellel, hogy egy megbízottnak tanácsai és segítsége irányítják igazgatásukat egészen addig, amíg képesek lesznek maguk vezetni magukat. E tartományok kívánságai elsősorban veendők tekintetbe a megbízott kiválasztásánál.

Az a fejlődési fok, amelyen más népek, nevezetesen Közép-Afrika népei vannak, megköveteli, hogy a megbízott elvállalja ott a terület közigazgatását oly feltételekkel, amelyek a visszaéléseknek, mint a rabszolgakereskedés, fegyver- és alkoholcsempészet meggátolásával biztosítják a lelkiismereti és vallásszabadságot minden más korlátozás nélkül, mint amit a közrend és a jó erkölcsök fentartása megkíván. Tilos az erődítések, katonai és tengerészeti bázisok létesítése; a bennszülöttek katonai oktatása, kivéve a rendőri szolgálatra

és a terület védelmére szükséges oktatást. A Szövetség többi tagjai egyenlő elbánásban részesülnek a kereskedelemben.

Végül vannak olyan területek, mint Délnyugat-Afrika és a déli Csendes-óceán bizonyos szigetei, amelyeket ritka népességük, csekély területük, a műveltségi központoktól való távolságuk, a megbízott területével való földrajzi összefüggésük vagy egyéb körülmények folytán nem lehetne jobban igazgatni, mint a megbízott törvényei alapján, területének integráns részeként, a bennszülött népesség érdekében fentebb meghatározott garanciák fentartásával.

Valamennyi esetben *köteles a megbízott a tanácshoz évi jelentést küldeni a redbizott területekről.*

Ha a megbízott hatáskörének, ellenőrző jogának, kormányzásának mértéke nincs meghatározva a szövetségi tagok közt létrejött előzetes egyezményben, akkor a pontokról a *tanács* fog kifejezetten dönteni.

Állandó bizottság lesz hivatva a megbízottak évi jelentéseit átvenni és megvizsgálni és a *tanácsnak* véleményt adni a megbízások vérehajtására vonatkozó összes kérdésekről.

23.

A jelenleg meglévő és az utólag kötendő nemzetközi egyezmények rendelkezéseinek fentartásával és azokkal megegyezően a Szövetség tagjai:

a) igyekezni fognak *igazságos és emberséges munkaviszonyokat* biztosítani férfiak, nők és gyermekek számára úgy saját területükön, mint mindazon országokban, amelyekre kereskedelmi és ipari összeköttetésük kiterjed és e célból igyekeznek a szükséges nemzetközi szervezeteket létesíteni és fentartani;

b) kötelezik magukat, hogy a közigazgatásuk alá tartozó területeken a bennszülött népességnek igazságos bánásmódot biztosítanak;

c) megbízzák a Szövetséget a gyermek- és leánykereskedelemre, az ópium és egyéb ártalmas szerek csempészetére vonatkozó egyezmények ellenőrzésével;

d) megbízzák a Szövetséget, hogy ellenőrizze a fegyver- és munició-kereskedelmet olyan országokban, ahol ez az ellenőrzés a köz érdekében nélkülözhetetlen;

e) meg fogják tenni a szükséges intézkedéseket, hogy az összes szövetségi tagok közlekedésének és átmeneti kereskedelmének garantálását és fentartását, valamint a kereskedelmükkel való igazságos elbánást biztosítsák, magától érthető lévén, hogy az 1914—1918-iki háború folyamán elpusztult vidékek speciális szükségletei tekintetbe veendők;

f) igyekezni fognak nemzetközi természetű intézkedéseket tenni a betegségek megelőzésére és leküzdésére.

24.

A kollektív szerződéssel előbb létesített összes nemzetközi hivatalokat — a felek beleegyezésének fentartásával — a Szövetség védelme alá helyezzük. Ugyanílyan elbánásban fognak részesülni a nemzetközi érdekű ügyek szabályozására később létesítendő összes többi hivatalok és bizottságok.

Az összes olyan nemzetközi érdekű kérdések számára, amelyeket általános megegyezések szabályoznak, de amelyek nincsenek alávetve nemzetközi bizottságok vagy hivatalok ellenőrzésének, a Szövetség titkársága lesz köteles — ha a felek kívánják és a tanács hozzájárul — minden hasznos tudósítást összegyűjteni és kiosztani, valamint minden szükséges vagy kívánatos segítséget megadni.

A tanács elhatározhatja, hogy a titkárság fedezze a Szövetség védelme alá helyezett valamennyi hivatal vagy bizottság költségeit.

25.

A Szövetség tagjai kötelezik magukat, hogy elősegítik és kedvezményben részesítik a *Vörös Kereszt* kellően meghatalmazott nemzeti önkéntes szervezeteinek alapítását és együttműködését, mert ezeknek célja a közegészség javítása, a betegségek megelőzése és a világ szenvedéseinek enyhítése.

26.

A jelen egyezményre vonatkozó változtatások akkor lépnek érvénybe, amikor azokat a tanácsot alkotó szövetségi tagok összesége és a közgyűlést alkotó tagok többsége elfogadja.

A Szövetség minden tagjának jogában áll az egyezményen véghezvitt változtatásokat el nem fogadni, amely esetben szövetségi tagsága megszűnik.

FÜGGELÉK.

I. A Népszövetség eredeti tagjai, a békeszerződés aláírói:

Amerikai Egyesült Államok	<u>Haiti</u>
Belgium	Hedzsász
Bolivia	<u>Hondurász</u>
Brazília	— Olaszország
Brit birodalom	— Japán
Kanada	<u>Libéria</u>
Ausztrália	Nicaragua
Dél-Afrika	Panama
New-Seeland	<u>Peru</u>
India	Lengyelország
Kína	Portugália
Cuba	Románia
Ecuador	Szerbia <i>Handwritten signature</i>
Franciaország	Sziám
Görögország	Cseh-Szlovákország
<u>Guatemala</u>	<u>Uruguay.</u>

Az egyezményhez való hozzájárulásra meghívott államok:

Argentina	Dánia
Chile	Spanyolország
Columbia	Norvégia

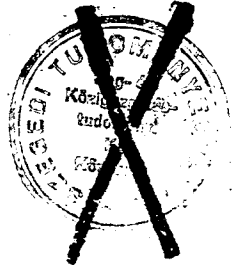
Paraguay
Hollandia
Perzsia

San-Salvador
Svédország
Svájc

Venezuela.

II. A Népszövetség első főtthkára:

Sir James Eric Drummond.

87545/13

